

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО МІСЬКОГО БЮДЖЕТУ

Функціонування міста потребує великої кількості фінансових ресурсів, а головними надходженнями, які наповнюють міський бюджет, є податкові. Загалом обсяг доходів загального фонду Тернопільського бюджету-2012 передбачено у сумі 642,7 млн. грн., спеціального фонду – 80,2 млн. грн., з яких 29,7 млн. грн. – очікуваний бюджет розвитку. Загальний обсяг видатків міського бюджету передбачено на рівні 722,9 млн. грн. Однак за підсумками роботи за 2011 рік дохідна частина міського бюджету м. Тернополя виконана на 99,2 відсотки і склала 643,6 млн. грн. (при плані – 649,1 млн. грн.), а порівняно з минулим роком надходження зросли на 64,3 млн. грн. По власних надходженнях бюджету (без врахування дотацій та субвенцій) доходи виконано на 101,5 відсотків, при плані 349,3 млн. грн. фактично надійшло 354,6 млн. грн. Виконання дохідної частини загального фонду забезпечено на 98,1 відсотків, при плані 583,8 млн. грн. фактично надійшло 572,5 млн. грн. Рівень виконання власних надходжень по загальному фонду становить 99,8 відсотків або 283,6 млн. грн. при бюджетних призначеннях 284,2 млн. грн.[1]

Основним джерелом власних надходжень загального фонду міського бюджету є податок на доходи фізичних осіб, поступлення якого склали у 2011 році 230,5 млн. грн. або 101,1 відсоток і зросли порівняно з 2010 роком на 35,5 млн. грн.

Складовими частинами загального фонду є дотація вирівнювання та субвенції з державного бюджету на соціальні виплати населенню, яких за звітний період відповідно надійшло 102,2 млн. грн. та 173,3 млн. грн. Доходи спеціального фонду виконано на 108,9 відсотків, при очікуваних надходженнях 65,2 млн. грн. фактично надійшло 71,0 млн. грн., в тому числі по єдиного податку 17,5 млн. грн. при плані 17,3 млн. грн. коштів від відчуження майна 9,7 млн. грн. при плані 9,5 млн. грн. цільових фондів, утворених органами місцевого самоврядування 5,8 млн. грн. при плані 5,3 млн. грн. За рахунок коштів міського бюджету в звітному періоді проводилось фінансування як делегованих, так і власних повноважень, на що

спрямовано 634,0 млн. грн. Видаткова частина міського бюджету в цілому виконана на 95,6 відсотків, при плані 663,5 млн. грн. фактичні видатки склали 634,0 млн. грн., в тому числі по загальному фонду – 574,3 млн. грн. та по спеціальному фонду – 59,7 млн. грн. За рахунок одержаних коштів профінансовано заклади освіти на 220,7млн. грн., охорони здоров'я – на 118,6 млн. грн., соціальний захист населення – на 171, 2 млн. грн. та житлово-комунальну сферу міста – на 47,3 млн. грн.[1]

Поряд з позитивними результатами роботи, по незалежних від органів влади причинах допущена кредиторська заборгованість станом на 01.01.12 року в сумі 16,2 млн. грн., з них в зв'язку із неоплатою платіжних доручень органами державного казначейства 10,1 млн. грн., та за рахунок недоотримання субвенцій з державного бюджету 4,1 тис. грн., в тому числі, по наданих пільгах і субсидіях населенню по комунальних послугах – 2,3 млн. грн., по відшкодуванню коштів на пільговий проїзд громадян – 1,8 млн. грн. Суми у 100 951,4 тис. грн. не вистачає Тернополю на виконання делегованих державою повноважень – на зарплати працівникам освіти, культури, охорони здоров'я, а також на сплату за енергоносії та утримання бюджетної сфери.[2]

Проте на засіданні Кабінету Міністрів України йшла мова про підвищення зарплати медикам, але в той же час в бюджеті було закладено суму, що покриває потребу в фінансуванні галузі на 74% від потреби. Така ж ситуація і з освітою – 72%. Для спортивних та фізкультурних закладів м. Тернопіль отримав фінансування на рівні 12–14.% Отже, до кінця року на виплату зарплат коштів не вистачить [2].

2012 роком м. Тернопіль виборов першість у десятці мікроміст рейтингу кращих європейських регіонів і міст майбутнього 2012/2013 рр. Наступні місця – за Бердянськом і Трускавцем. При визначенні переможців звертали увагу, зокрема, на недорогу робочу силу, вартість комунальних послуг та енергетичних ресурсів.

Отже, м. Тернопіль є дуже перспективним містом для іноземних інвесторів, а найбільш привабливими для інвесторів були переробна промисловість, сфера транспорту та зв'язку, добувна промисловість, виробництво харчів, напоїв і тютюнових виробів, сільського та лісового господарства, а також машинобудування. Інвестиції надходили із 36 країн світу. Переваж-

но – із Євросоюзу. Основними інвесторами економіки регіону є: Німеччина, Естонія, Чехія, Польща, Австралія, Кіпр і Бельгія.

В місті є сприятливі умови для розвитку туристичної індустрії: історико-культурна спадщина, природні та людські ресурси. Проте, цей потенціал не використовується туристами в достатній мірі, оскільки матеріально-технічна база туристично-рекреаційних об'єктів не відповідає сучасним вимогам і потребує значних капіталовкладень для переоснащення та модернізації. Перешкодами на шляху до перетворення туристичної сфери області у сучасну галузь економіки є: недостатній розвиток туристичної інфраструктури, неефективна діяльність відповідних структур щодо забезпечення екологічної безпеки територій для розвитку рекреаційного бізнесу

Література:

1. Тернопільський бюджет 2011 виконали на 98,1 відсотків [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://nter.net.ua/main/20063-ternopilskij-byudzheth-2011-vikonali-na-981-vidsotkiv.html>.

2. Тернопільським бюджетникам немає зарплати [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://realno.te.ua/novyny>.

Карпетян О. М.

викладач кафедри фінансів

ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

Передумовою ефективного функціонування механізму управління державним боргом є забезпечення фінансово-правової бази для здійснення внутрішніх і зовнішніх запозичень, обслуговування державного боргу.

На сьогодні, у законодавчому порядку частково відрегульовано лише механізм утворення і погашення внутрішнього державного боргу. Закон України «Про державний внутрішній борг» було прийнято ще у 1992 р., останній раз зміни до нього вносилися у 2005 р. Проект закону «Про державний борг України» не прийнятий Верховною Радою України і дотепер.